

GÜNCELLENEN 5. SINIF SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation of The Updated 5th. Grade Social Studies Curriculum
According to Teacher's Opinions

Vehbi ŞARA

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Yüksek Lisans Öğrencisi
vsara_25@hotmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-2090-3357>

Emine TEYFUR

Doç. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
eteyfur@agri.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-7869-0513>

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi-
Journal of Ağrı İbrahim Çeçen University Social Sciences Institute-
AİCUSBED 7/2 Ekim/October 2021 / Ağrı

ISSN: 2149-3006

e-ISSN: 2149-4053

Makale Türü- <i>Article Types</i> :	Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi- <i>Received Date</i> :	27.02.2021
Kabul Tarihi- <i>Accepted Date</i> :	30.07.2021
Sayfa- <i>Pages</i> : 26-57	https://doi.org/10.31463/aicusbed.887809

<http://dergipark.gov.tr/aicusbed>

This article was checked by

✓ iThenticate

GÜNCELLENEN 5. SINIF SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ¹

Evaluation of the Updated 5th Grade Social Studies Curriculum According to the Opinions of Teachers

Vehbi ŞARA
Emine TEYFUR

Öz

Bu çalışmada, güncellenen 5. sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (SBDÖP)'ni öğretmen görüşlerine göre değerlendirmek amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Erzurum ilinin metropol ilçelerinde (Aziziye, Palandöken, Yakutiye) görev yapan 168 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Tarama modeli niteliğindeki bu araştırmada veriler USLU(2007) tarafından geliştirilen “ Öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Programına İlişkin Görüşleri” başlıklı veri toplama aracıyla toplanmıştır. Araştırmada verilerin analizi SPSS 22.00 istatistik paket programı kullanılmıştır. Araştırma kapsamına alınan öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre ankete verilen yanıtlar arasındaki farklar Kruskal Wallis H testi ile incelenmiştir. Öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtlara göre; 5. sınıf SBDÖP'nin genel amaçları, vizyonu, içeriği, öğrenme ve öğretim süreçleri, ölçme ve değerlendirme ile uygulama boyutları öğretmenlerin genel olarak beklentilerini karşıladığı görülmektedir. Fakat öğretmenler, SBDÖP'de kullanılan yaklaşımlar öğrencinin empati kurma yeteneğinin gelişmesine katkıda bulunmadığını, program içeriğinin somuttan soyuta olacak şekilde düzenlenmediğini ve öğrenme alanlarının işleniş sırasında öğretmenlerin kullanacağı yeterli uygulama örnekleri bulunmadığını kısmen düşünmektedirler. Sosyal bilgiler öğretmenleri arasında mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı fark görülmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Program Değerlendirme, Program Geliştirme, Öğretmen Görüşleri, Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

Abstract

In this study, it was aimed to evaluate the 5th Grade Social Studies Curriculum updated according to the teachers' opinions. The sample group of the study consists of 168 social studies teachers working in the metropolitan districts of Erzurum (Aziziye, Palandöken, Yakutiye) in the 2017-2018 academic year. In this

¹ Bu makale Vehbi Şara'nın Güncellenen 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

research, which is survey model, the data were collected with the data collection tool titled "Teachers' Opinions on Social Studies Program" developed by Uslu (2007). Data analysis in the research SPSS 22.00 statistical package program was used. The differences between the answers given to the questionnaire according to the professional seniority of the teachers included in the research were examined with the Kruskal Wallis H test. According to the answers given by the teachers to the questionnaire; It is seen that the general purposes, vision, content, learning and teaching processes, measurement and evaluation and application dimensions of 5th grade SSC meet the expectations of teachers in general. However, teachers partly think that the approaches used in SSC do not contribute to the development of the student's ability to empathize, that the content of the program is not organized from concrete to abstract, and that there are not enough examples of practices that teachers can use during the processing of learning areas. There was no significant difference between social studies teachers in terms of professional seniority variable.

Keywords: Social Studies, Program Evaluation, Curriculum Development, Teachers' Views, Curriculum, Social Studies Curriculum.

Giriş

Bilgi çağı adı verilen günümüz dünyasında özellikle bilimsel ve teknolojik alanda hızlı bir değişim ve gelişim yaşanmaktadır. Ülke olarak dünyada meydana gelen bilimsel ve teknolojik alandaki değişim ve gelişmelere ayak uydurmamız gerekir. Bu değişim ve gelişimlere ayak uydurabilmeleri için de yeni nesillerden yaratıcı düşünceleri, empati kurabilmeleri, araştırma ve sorgulama becerisine sahip olmaları, girişimci ve yaratıcı olmaları, bilgiye ulaşabilmeleri, bilgiyi kendi bilgileri ile yapılandırmaları, problemlerini çözebilmeleri ve kendi kendine karar verebilen bireyler olmaları istenmektedir. Şüphesiz bireylerin bu becerileri kazanılabilmesi eğitim sisteminde köklü değişiklikler yapılmasına yani eğitimin kalitesinin artırılmasına bağlıdır. Eğitim kalitesinin içerik boyutunda öğretim programlarının taşıdığı önem büyüktür. Bu durum, geleceğin nesilleri olan çocuklarımızın daha donanımlı yetişmesi için öğretim programlarının güncellenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle özellikle kişisel, sosyal, kültürel ve bilimsel alanlarda meydana gelen gelişmeler öğretim programlarının güncellenmesine sebep olmuştur. Güncelleme çalışmalarının başlamasına uluslararası ölçekte gerçekleştirilen sınavların sonuçları, 64. ve 65. Hükümetlerin eylem planları, kalkınma planları, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların hazırladığı raporlar ile yapılan bilimsel araştırmalar etki etmiştir (TTKB, 2017).

Bilimsel ve teknolojik alandaki gelişmeler kişinin daha önce karşılaştığı sorunlara göre iletişim ve dijital kullanım sorunlarıyla karşılaşmasına neden olmaktadır. Bu sorunların çözümü için birden fazla

disiplinin ortaya koyduğu bulgulardan faydalanılması gerekmektedir. Sosyal bilgiler dersi, öğrencilere insanlarla iyi ilişkiler kurmayı ve vatandaşta olması gereken yeterlikleri kazandırmayı amaçlar. Bu nedenle sosyal bilgiler dersi disiplinler arası yaklaşımdan yola çıkarak tarih, coğrafya, psikoloji, felsefe, sosyoloji, siyaset bilimi, hukuk, antropoloji, arkeoloji ve ekonomi gibi sosyal bilimlerin bir araya gelmesi ile oluşturulmuştur. Sosyal bilgiler dersi, öğrencilerin birçok konuda bilgi ve beceri kazanmalarına ve gündelik yaşamlarında doğru kararlar almalarına yarar sağlar. Bu anlatımlara bakıldığında sosyal bilgiler şu şekilde tanımlanabilir: “Etkin ve üretken bireyler yetiştirmek, öğrencilerin insani ilişkilerini ve vatandaşlık yeterliklerini geliştirmek amacıyla sosyal bilimlere kaynaştıran bir ilköğretim dersi.” Bu tanım ışığında SBDÖP’nin geliştirilmesi sürecinde; toplumun ihtiyaçları, öğrencilerin yaşantıları ve sosyal bilim disiplinleri gibi üç temel kaynak esas alınmıştır. Toplumun ihtiyaçları açısından düşünüldüğünde öğrencilerin sadece şimdiki ihtiyaçları değil, yetişkin olduklarında yaşamlarını devam ettirebilmeleri için ortaya çıkacak ihtiyaçları da dikkate alınmak istenmiştir (MEB, 2015).

Sosyal bilgiler dersi, sürekli olarak değişen, gündelik hayattaki problemleri tanımlayan ve bu problemlere yönelik çözüm önerileri geliştiren bireyler yetiştirmeyi amaçlar (Öztürk, 2009). Bu nedenle geçen zaman içinde öğretim programı uygulamaları ile bu uygulamalara yönelik yapılan araştırmalar SBDÖP’de güncelleme ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu ihtiyaç çerçevesinde; ilk defa sosyal bilgiler dersi 1968 Programı’na konulmuştur. Fakat 1985 yılında ise ortaokullarda okutulan sosyal bilgiler dersi kaldırılarak yerine vatandaşlık bilgisi, milli coğrafya, milli tarih dersleri konulmuştur (Kan,2010: 663).

Mili Eğitim Bakanlığı (MEB), 2005 ve 2017 yıllarına gelindiğinde önceki programlara göre köklü değişikliklere imza atmıştır. Bu değişikliklerden biri de iki programın da yapılandırmacı yaklaşımı esas almasıdır. Öğrenci merkezli olan bu yaklaşımda programın amaçları içinde yer alan temel bilgi ve becerilere öğrencilerin ulaşmasında öğretmenler rehberlik görevi üstlenmektedir (TTKB, 2017).

Ülkemizde 2016-2017 eğitim öğretim yılında başlayan müfredat güncelleme sürecinde şûra kararları, hükümet programları ve partilerin seçim beyannameleri başta olmak üzere, farklı kurum ve kişilerce üretilmiş 350 doküman ve rapor incelenmiş. 72 program geliştirme toplantısı, 18 tanıtım ve tartışma toplantısı, 15 formatör eğitimi toplantısı, 15 öğretmen eğitimi çalışma

toplantısı yapılmıştır. Toplamda 120 toplantı yapılmış değişik zamanlarda ve farklı mekânlarda yapılan bu toplantılara 7.742 öğretmen ve akademisyen katılmıştır. Oluşturulan Program Geliştirme İzleme Kurulunda; Temel Eğitim, Ortaöğretim, Din Öğretimi, Meslekî ve Teknik Eğitim, Hayat Boyu Öğrenme, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri, Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürleri sürekli olarak yer almıştır (TTKB, 2017: 6).

Taslak müfredatlar, mufredat.meb.gov.tr adresinde 13 Ocak - 10 Şubat 2017 tarihleri arasında incelemeye ve görüş bildirimine açık tutulmuştur. Bu süre zarfında bu adres üzerinden 175.342; TTKB kurumsal e-posta adresi aracılığı ile de 8.850 görüş bildirilmiştir. Ayrıca kurumun Facebook hesabında 91.487 görüntüleme, 31.268 etkileşim; Twitter hesabında ise 530 milyon görüntüleme, 19 milyon 100 bin profil ziyareti gerçekleştirilmiştir. Kamuoyundan gelen bu geri bildirimler, akademisyen ve öğretmenlerden oluşan 360 kişinin katıldığı bir çalıştayda değerlendirilmiştir. TTKB bünyesindeki komisyonlar çalıştaydaki değerlendirmeleri büyük bir titizlikle incelemiş ve düzenlemeler yaparak taslak müfredatları TTKB'ye sunmuştur. TTKB tarafından onaylanan taslak müfredatların makam onayları, 02 Mayıs 2017 tarihinde MEB'den alınmıştır. Müfredatlar, 18 Temmuz 2017 tarihinde basın toplantısıyla kamuoyuyla paylaşılmıştır (TTKB, 2017: 6).

2017-2018 eğitim öğretim yılında 1, 5 ve 9. sınıflarda, 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise tüm sınıflarda yenilenen müfredatların uygulanmasına başlanılmıştır.

SBDÖP'nin uygulayıcıları olan öğretmenler programı ne kadar etkili ve verimli bir şekilde uygularlarsa programın hedeflediği sonuçlara ulaşmada o kadar başarı elde edilir. Öğretmenlerin güncellenen SBDÖP'yi tanımaları, programın özelliklerini bilmeleri ve programı özümsemeleri programı uygulama ve programın eksikliklerini tespit etmede o kadar faydalı olacaktır. 2017-2018 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan 5. sınıf SBDÖP'ye ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmek bu bakımdan önemlidir. Araştırmanın sonuçları programın değerlendirilmesini sağlayacaktır. SBDÖP'nin mevcut durumunun incelenmesi ve programın olumlu ve olumsuz yönlerinin tespit edilmesi aynı zamanda değiştirilmesi ve geliştirilmesi gereken yönlerinin belirlenmesini sağlayacaktır.

Alanyazın incelendiğinde 2017-2018 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlayan 5. sınıf SBDÖP hakkında öğretmen görüşlerini içeren çalışmaların yeterli düzeyde olmadığı görülür. Araştırma bu yönüyle

alanyazına önemli katkı sağlayacağı beklenmektedir. Ayrıca bu çalışmanın sonuçlarının Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılacak olan program geliştirme çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öğretim programının çok yeni olması nedeniyle daha çok çalışmalar, 2005 öğretim programının uygulandığı yıllarda yoğunlaşmaktadır (Çalışkan, 2014; Coşkun, 2007; Ece, 2007; Kalaycı,2007; Kılıçoğlu, 2007; Kösterelioğlu & Özen, 2014; Memişoğlu, 2012; Sağlam, 2014; Semenderoğlu & Gülersoy, 2005; Uslu, 2007; Yazar, 2008).

Güncellenen 5. sınıf SBDÖP hakkında yapılan bazı çalışmalarda programın bir ya da birkaç yönüyle analiz edilmiştir. Çalışkan (2019) tarafından hazırlanan çalışma, SBÖP’de yer alan 5. sınıf sosyal bilgiler dersi kazanımların gerçekleştirilme düzeyi ile ilgilidir. Bu çalışmada öğretmenlerin sosyal bilgiler öğretim programında yedi öğrenme alanı içerisinde bulunan otuz dört kazanımın her birini yüksek veya çok yüksek düzeyde gerçekleştirdikleri vurgulanmıştır.

Akmeşe (2019) tarafından hazırlanan çalışma, sosyal bilgiler öğretmenlerinin 2017 ortaokul 5. sınıf sosyal bilgiler dersi öğretim programına yönelik düşüncelerini ortaya koymaya yöneliktir. Bu çalışmada, özellikle yeni öğretim programında kazanımların sayısının azaltılmasının yerinde olduğu, programın kazanım ve içerik ögesindeki değişikliklerin genel olarak ders sürecine olumlu yansıdığı vurgulanmıştır. Diğer bir çalışma ise Fırat (2019) tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışmada 2018 yılı itibari ile uygulamaya başlanan 5. sınıf SBDÖP’ye ilişkin öğretmen görüşleri incelenmiştir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yenilenen 5. sınıf SBDÖP’ye genel olarak orta düzeyde bir olumlu baktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmanın esas amacı, yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan ve 2017- 2018 eğitim-öğretim yılında ilk defa uygulanan 5. sınıf SBDÖP’nin öğretmen görüşlerine göre değerlendirmektir. Bu amaçla araştırma sürecinde aşağıdaki nicel boyutlara ilişkin alt sorulara cevap aranmıştır.

Problem Durumu:

Güncellenen 5. sınıf SBDÖP’nin; genel amaçları ve temel yaklaşımı,vizyonu, içerik, öğrenme öğretme süreci, ölçme ve değerlendirme, uygulama boyutlarına ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

Alt Problemler:

1. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin; meslekteki kıdem değişkenine göre güncellenen 5. sınıf SBDÖP'nin; genel amaçları ve temel yaklaşımı, vizyonu boyutlarına yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır?
2. Güncellenen 5. sınıf SBDÖP'nin; genel amaçları ve temel yaklaşımı boyutuna ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
3. Güncellenen 5. sınıf SBDÖP'nin; içerik boyutuna ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
4. Güncellenen 5. sınıf SBDÖP'nin; öğrenme öğretme süreci boyutuna ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
5. Güncellenen 5. sınıf SBDÖP'nin; ölçme ve değerlendirme boyutuna ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
6. Güncellenen 5. sınıf SBDÖP'nin; uygulama boyutuna ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Güncellenen 5. sınıf SBDÖP'nin öğretmen görüşlerine göre değerlendirmeyi amaçlayan bu araştırma, tarama modeli niteliğindedir. Tarama modelinde var olan bir durumu kendi koşulları içerisinde ve olduğu gibi yansıtmak esas alınmıştır. (Karasar, 2005). Bu bağlamda ortaokul 5. sınıf sosyal bilgiler dersine giren sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüş ve önerileri mevcut durum doğrultusunda betimlemeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın araştırma örneklemini Erzurum ilinin metropol ilçelerinde (Aziziye, Palandöken, Yakutiye) görev yapan iki yüz (200) sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Bütün öğretmenlere ulaşılmış fakat çalışma gönüllülük esasıyla yapıldığı için yüz altmış sekiz (168) öğretmenden geri dönüş alınmıştır. Buna göre çalışma verileri için geri dönüş oranı, % 84'tür.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada USLU(2007) tarafından geliştirilen '*Öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Programına İlişkin Görüşleri*' başlıklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarıyla toplanan veriler ile araştırmanın amacı doğrultusunda betimsel ve ilişkiyel istatistikî işlemler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre, 5. sınıf SBDÖP'nin genel amaçları ve temel yaklaşımı, vizyonu boyutlarına yönelik görüşlerinin değişip değişmediği de ilişkiyel olarak araştırılmıştır. Verileri elde etmek için kullanılan anket formu iki kısımdan

oluşmaktadır. İlk kısımda ankete katılan öğretmenlere ait bilgileri içeren kişisel bilgi formu bulunmaktadır. İkinci kısımda ise öğretmenlerin güncellenen 5. sınıf SBDÖP’ye yönelik düşüncelerinin değerlendirildiği beş dereceli Likert ölçeği yer almaktadır.

Verilerin Analizi

Anket vasıtasıyla toplanan verilerin analizi SPSS 22.00 istatistik paket programı ile yapılmıştır. Öğretmenlerin anketlere verdiği cevapların frekansları ve yüzde dağılımları bulunmuştur. “Programın Genel Amaçları ve Temel Yaklaşımı”, “Programın Vizyonu”, “Programın İçeriği”, “Öğrenme Öğretme Süreci”, “Ölçme ve Değerlendirme” ve “Uygulama Boyutu” iç yapı tutarlılığının bulunması için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Anket verilerinin faktör analizine uygun olup olmadığını değerlendirmek için Barlett testi ve Kaiser-Meyer-Olkin(KMO) testleri uygulanmıştır. Bu bulgulara dayanarak 52 maddeden oluşan anketin Açıklayıcı Faktör Analizi(exploratory factor analysis) olarak Temel Bileşenler Yöntemi(Principal Component) ve Direct Oblimin Dönüştürmesi uygulanmıştır. Anketin “Programın Genel Amaçları ve Temel Yaklaşımı”, “Programın Vizyonu”, “Programın İçeriği”, “Öğrenme Öğretme Süreci”, “Ölçme ve Değerlendirme” ve “Uygulama Boyutu” gibi alt ölçeklerine ait Korelasyon Analizi yapılmıştır. Meslekteki kıdem değişkeni için Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır.

Bulgular

Araştırmanın alt problemi, “Sosyal bilgiler öğretmenlerinin; “Meslekteki Kıdem,” değişkenine göre 5. sınıf SBDÖP’nin Genel Amaçları Ve Temel Yaklaşımı, Vizyonu boyutlarına yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır? ” şeklindedir.

Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Yanıtların Karşılaştırılması

Araştırma kapsamına alınan öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre ankete verilen yanıtlar arasındaki farklar Kruskal Wallis H testi ile incelenmiş ve elde edilen bulgular Tablo-1’da verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Ankete Verilen Yanıtlar Arasındaki Farklar

	N	\bar{X}	S.s.	KW	P
1-5 yıl	26	44,92	5,30	6,204	,184
6-10 yıl	44	42,43	6,78		

Güncellenen 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi | 33

Programın Genel Amaçları ve Temel Yaklaşımı	Genel	11-15 yıl	40	44,03	7,47		
	Temel	16-20 yıl	27	44,19	5,82		
		21 yıl ve üzeri	31	41,52	7,15		
Programın Vizyonu	1-5 yıl		26	11,31	1,96		
			44	10,32	2,23		
	11-15 yıl	40	11,08	1,98	8,390	,078	
	16-20 yıl	27	10,30	1,59			
	21 yıl ve üzeri	31	10,26	1,86			

Tablo-1 incelendiğinde; öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre anketin “Programın Genel Amaçları ve Temel Yaklaşımı”, “Programın Vizyonu”na ilişkin tüm KW değerleri $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre anketin “Programın Genel Amaçları ve Temel Yaklaşımı”, “Programın Vizyonu” na verdikleri yanıtlar arasında fark olmadığını göstermektedir.

Programın Genel Amaçları ve Temel Yaklaşımına Yönelik Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin anketin “Programın Genel Amaçları Ve Temel Yaklaşımı” boyutuna verdikleri yanıtların genel dağılımı ile ilgili bulgular Tablo-2’de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Anketin “Programın Genel Amaçları Ve Temel Yaklaşımı” Boyutuna Verdikleri Yanıtların Genel Dağılımı ile İlgili Bulgular

Anket Maddeleri	f	%	\bar{X}	Anlamı	
Programın Genel Amaçları Ve Temel Yaklaşımı					
1. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın genel amaçları açık bir şekilde ifade edilmemiştir.	Hiç Katılmıyorum	36	21,4	2,41	Katılmıyorum
	Katılmıyorum	63	37,5		
	Kısmen Katılıyorum	37	22,0		
	Katılıyorum	28	16,7		
	Tamamen Katılıyorum	4	2,4		
	Hiç Katılmıyorum	3	1,8		
	Katılmıyorum	9	5,4		

2. SBDÖP'nin genel amaçları milli eğitimin temel amaçları ile uyşmaktadır.	Kısmen Katılıyorum	20	11,9	3,92	Katılıyorum
	Katılıyorum	10	61,3		
	Tamamen Katılıyorum	33	19,6		
3. SBDÖP'de benimsenen yaklaşım bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirmeye yöneliktir.	Hiç Katılmıyorum	3	1,8	3,80	Katılıyorum
	Katılmıyorum	7	4,2		
	Kısmen Katılıyorum	37	22,0		
	Katılıyorum	95	56,5		
4. Sosyal bilgiler ders kitabında yer alan kavramlar rahatça anlaşılabilir şekilde açık-seçik ifade edilmiştir.	Hiç Katılmıyorum	4	2,4	3,47	Katılıyorum
	Katılmıyorum	17	10,1		
	Kısmen Katılıyorum	62	36,9		
	Katılıyorum	66	39,3		
5. SBDÖP'de kullanılan yaklaşımlar öğrencinin empati kurma yeteneğinin gelişmesine katkıda bulunmamaktadır.	Hiç Katılmıyorum	20	11,9	2,74	Kısmen Katılıyorum
	Katılmıyorum	58	34,5		
	Kısmen Katılıyorum	43	25,6		
	Katılıyorum	39	23,2		
6. SBDÖP'de kazanımlar öğrencilerin sınıf düzeyine uygun değildir.	Hiç Katılmıyorum	29	17,3	2,44	Katılıyorum
	Katılmıyorum	72	42,9		
	Kısmen Katılıyorum	39	23,2		
	Katılıyorum	20	11,9		
7. SBDÖP'de kazanımlar öğrencilerin ihtiyaçlarına	Hiç Katılmıyorum	2	1,2	3,64	Katılıyorum
	Katılmıyorum	12	7,1		
	Kısmen Katılıyorum	51	30,4		
	Katılıyorum	82	48,8		

Güncellenen 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi | 35

uygun tasarlanmıştır.	Tamamen Katılıyorum	21	12,5		
8. SBDÖP’de kazanımlar birbirini desteklemektedir.	Hiç Katılmıyorum	3	1,8	3,81	Katılıyorum
	Katılmıyorum	8	4,8		
	Kısmen Katılıyorum	36	21,4		
	Katılıyorum	92	54,8		
	Tamamen Katılıyorum	29	17,3		
9. SBDÖP’de kazanımlar rahatça anlaşılabilir şekilde açık-seçik ifade edilmiştir.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2	3,75	Katılıyorum
	Katılmıyorum	10	6,0		
	Kısmen Katılıyorum	41	24,4		
	Katılıyorum	90	53,6		
	Tamamen Katılıyorum	25	14,9		
10. Sosyal bilgiler dersinde genel kazanımlar gerçekleştirilebil mektedir.	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	3,63	Katılıyorum
	Katılmıyorum	15	8,9		
	Kısmen Katılıyorum	51	30,4		
	Katılıyorum	83	49,4		
	Tamamen Katılıyorum	19	11,3		
11. Sosyal bilgiler dersinde kazanımlar belirlenirken öğretmen görüşlerine daha önem verilmektedir.	Hiç Katılmıyorum	17	10,1	2,98	Kısmen Katılıyorum
	Katılmıyorum	41	24,4		
	Kısmen Katılıyorum	54	32,1		
	Katılıyorum	41	24,4		
	Tamamen Katılıyorum	15	8,9		
12. Öğrencilerin sosyal bilgiler dersine olan ilgi düzeyleri programın hedeflerinin gerçekleştirilmesi ni etkilemektedir.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2	3,91	Katılıyorum
	Katılmıyorum	11	6,5		
	Kısmen Katılıyorum	32	19,0		
	Katılıyorum	78	46,4		
	Tamamen Katılıyorum	45	26,8		

Not= 1., 5., 6. Maddeler ters yönde kodlanmaktadır.

Tablo-2 incelendiğinde; öğretmenler SBDÖP'nin genel amaçlarının açık bir şekilde ifade edilmesi, SBDÖP'nin genel amaçlarının milli eğitimin temel amaçları ile uyuşması, SBDÖP'de benimsenen yaklaşımın bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirmeye yönelik olması, sosyal bilgiler ders kitabında yer alan kavramların rahatça anlaşılabilir şekilde açık-seçik ifade edilmesi, SBDÖP'de kazanımların öğrencilerin sınıf düzeyine uygun olması, SBDÖP'de kazanımların öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun tasarlanması, SBDÖP'de kazanımların birbirini desteklemesi, SBDÖP'de kazanımların rahatça anlaşılabilir şekilde açık-seçik ifade edilmesi, Sosyal bilgiler dersinde genel kazanımların gerçekleştirilebilmesi, sosyal bilgiler dersinde kazanımlar belirlenirken öğretmen görüşlerine daha önem verilmesi ve öğrencilerin sosyal bilgiler dersine olan ilgi düzeylerinin programın hedeflerinin gerçekleştirilmesini etkilemesi konularında olumlu görüş belirtmektedir. SBDÖP'de kullanılan yaklaşımların öğrencinin empati kurma yeteneğinin gelişmesine katkıda bulunması konusunda ise olumsuz görüş belirtmektedir.

Programın Vizyonu Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin anketin “Programın Vizyonu” boyutuna verdikleri yanıtların genel dağılımı ile ilgili bulgular Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Anketin “Programın Vizyonu” Boyutuna Verdikleri Yanıtların Genel Dağılımı ile İlgili Bulgular

Anket Maddeleri		f	%	\bar{X}	Anlamı
Programın Vizyonu					
13. SBDÖP'nin vizyonu açık bir şekilde ifade edilmemiştir.	Hiç Katılmıyorum	22	13,1	2,58	Katılmıyorum
	Katılmıyorum	69	41,1		
	Kısmen Katılıyorum	38	22,6		
	Katılıyorum	35	20,8		
	Tamamen Katılıyorum	4	2,4		
14. SBDÖP'nin vizyonu gerçekleştirmeye yöneliktir.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2	3,60	Katılıyorum
	Katılmıyorum	11	6,5		
	Kısmen Katılıyorum	57	33,9		
	Katılıyorum	81	48,2		

	Tamamen Katılıyorum	17	10,1		
15. SBDÖP'nin vizyonu çağımızın gerektirdiği insanın sahip olması gereken donanımı ifade etmektedir.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2	3,63	Katılıyorum
	Katılmıyorum	13	7,7		
	Kısmen Katılıyorum	54	32,1		
	Katılıyorum	76	45,2		
	Tamamen Katılıyorum	23	13,7		

Not= 13. madde ters yönde kodlanmaktadır.

Tablo-3 incelendiğinde; öğretmenler SBDÖP'nin vizyonunun açık bir şekilde ifade edilmesi, gerçekleştirmeye yönelik olması ve çağımızın gerektirdiği insanın sahip olması gereken donanımı ifade etmesi konusunda olumlu görüş belirtmektedir.

Programın İçeriği Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin anketin "Programın İçeriği" boyutuna verdikleri yanıtların genel dağılımı ile ilgili bulgular Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Anketin "Programın İçeriği" Boyutuna Verdikleri Yanıtların Genel Dağılımı ile İlgili Bulgular

Anket Maddeleri		f	%	\bar{X}	Anlamı
Programın İçeriği					
16. İçerik genel amaçlara ulaşmayı sağlayacak niteliktedir.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2	3,73	Katılıyorum
	Katılmıyorum	8	4,8		
	Kısmen Katılıyorum	43	25,6		
	Katılıyorum	96	57,1		
	Tamamen Katılıyorum	19	11,3		
17. SBDÖP'yi oluşturan temel öğeler beceri, kavram, değer ve genel amaçlar programda rahatça anlaşılabilir	Hiç Katılmıyorum	2	1,2	3,61	Katılıyorum
	Katılmıyorum	12	7,1		
	Kısmen Katılıyorum	53	31,5		
	Katılıyorum				

şekilde açık-seçik ifade edilmiştir.	Katılıyorum	84	50,0		
	Tamamen Katılıyorum	17	10,1		
18. SBDÖP, öğrencilerin kendine özgü becerileri kazanmasında etkin bir rol oynamaktadır.	Hiç Katılmıyorum	3	1,8		
	Katılmıyorum	12	7,1		
	Kısmen Katılıyorum	53	31,5	3,60	Katılıyorum
	Katılıyorum	82	48,8		
19. SBDÖP’de yer alan kavramlar öğrencilerin seviyesine uygun değildir.	Hiç Katılmıyorum	32	19,0		
	Katılmıyorum	65	38,7		
	Kısmen Katılıyorum	47	28,0	2,39	Katılmıyorum
	Katılıyorum	21	12,5		
20. Sosyal bilgiler ders kitabında kullanılan kavram haritaları sayesinde konu daha iyi anlaşılmaktadır.	Hiç Katılmıyorum	1	,6		
	Katılmıyorum	9	5,4		
	Kısmen Katılıyorum	41	24,4	3,78	Katılıyorum
	Katılıyorum	92	54,8		
21. SBDÖP, öğrencilerin kendi değer sistemlerini kurmada etkin bir rol oynamaktadır.	Hiç Katılmıyorum	1	,6		
	Katılmıyorum	10	6,0		
	Kısmen Katılıyorum	41	24,4	3,76	Katılıyorum
	Katılıyorum	92	54,8		
22. SBDÖP, öğrencileri araştırma ve incelemeye sevk etmektedir.	Tamamen Katılıyorum	24	14,3		
	Hiç Katılmıyorum	1	,6		
	Katılmıyorum	17	10,1		

**Güncellenen 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre
Değerlendirilmesi | 39**

	Kısmen Katılıyorum	51	30,4	3,56	Katılıyorum
	Katılıyorum	85	50,6		
	Tamamen Katılıyorum	14	8,3		
23. SBDÖP'nin içeriği somuttan soyuta olacak şekilde düzenlenmemiştir.	Hiç Katılmıyorum	16	9,5		
	Katılmıyorum	55	32,7		Kısmen
	Kısmen Katılıyorum	43	25,6	2,83	Katılıyorum
	Katılıyorum	49	29,2		
	Tamamen Katılıyorum	5	3,0		
24. SBDÖP'nin içeriği geçmişte öğretilen konuları desteklemektedir.	Hiç Katılmıyorum	1	,6		
	Katılmıyorum	10	6,0		
	Kısmen Katılıyorum	50	29,8	3,73	Katılıyorum
	Katılıyorum	80	47,6		
	Tamamen Katılıyorum	27	16,1		
25. SBDÖP, diğer ders programlarıyla desteklenmektedir.	Hiç Katılmıyorum	1	,6		
	Katılmıyorum	8	4,8		
	Kısmen Katılıyorum	51	30,4	3,70	Katılıyorum
	Katılıyorum	88	52,4		
	Tamamen Katılıyorum	20	11,9		
26. SBDÖP'nin içeriği, benimsenen temel yaklaşımın uygulanmasını gerçekleştirebilmektedir.	Hiç Katılmıyorum	1	,6		
	Katılmıyorum	8	4,8		
	Kısmen Katılıyorum	56	33,3	3,65	Katılıyorum
	Katılıyorum	87	51,8		

	Tamamen Katılıyorum	16	9,5		
27. SBDÖP'yi alan öğrenciler çalışkan, araştırmacı, özverili, erdemli ve girişimci bir yapıya sahip olurlar.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2		
	Katılmıyorum	8	4,8		
	Kısmen Katılıyorum	52	31,0	3,69	Katılıyorum
	Katılıyorum	84	50,0		
	Tamamen Katılıyorum	22	13,1		
28. SBDÖP'yi alan öğrenciler ailelerine, vatanına, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı insanlar olarak yetişirler.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2		
	Katılmıyorum	5	3,0		
	Kısmen Katılıyorum	37	22,0	3,93	Katılıyorum
	Katılıyorum	83	49,4		
	Tamamen Katılıyorum	41	24,4		
29. SBDÖP'yi alan öğrenciler, Türk toplumunun birer üyesi olarak görev ve sorumluluk alabilecek hale gelirler.	Hiç Katılmıyorum	3	1,8		
	Katılmıyorum	1	,6		
	Kısmen Katılıyorum	38	22,6	3,96	Katılıyorum
	Katılıyorum	83	49,4		
	Tamamen Katılıyorum	43	25,6		
30. SBDÖP'yi alan öğrenciler, aile bütünlüğüne bağlılık kazanır, ailenin refah ve mutluluğu için sorumluluk ve görev duygularını geliştirirler.	Hiç Katılmıyorum	3	1,8		
	Katılmıyorum	2	1,2		
	Kısmen Katılıyorum	35	20,8	3,93	Katılıyorum
	Katılıyorum	92	54,8		
	Tamamen Katılıyorum	36	21,4		
	Hiç Katılmıyorum	3	1,8		
	Katılmıyorum	9	5,4		

Güncellenen 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi | 41

31. SBDÖP'yi alan öğrenciler, gelecekte çalışmak istedikleri meslekler ile ilgili olarak temel bilgi ve becerileri kazanır.	Kısmen Katılıyorum	38	22,6	3,77	Katılıyorum
	Katılıyorum	91	54,2		
	Tamamen Katılıyorum	27	16,1		
32. SBDÖP'de yer alan bilgiler öğrencilerin çevreleriyle olan uyumlarını kolaylaştırmaktadır.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2	3,93	Katılıyorum
	Katılmıyorum	6	3,6		
	Kısmen Katılıyorum	32	19,0		
	Katılıyorum	89	53,0		
33. SBDÖP'yi alan öğrenciler, bugünkü uygarlığın uzun bir geçmişin eseri olduğunu kavrar, bu uygarlıkta Atatürk ve Türk milletinin hizmetini ve payını anlayarak 'milli kültürümüzü çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarma' yolunda her fedakarlığı göze alma bilincini kazanırlar.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2	3,89	Katılıyorum
	Katılmıyorum	5	3,0		
	Kısmen Katılıyorum	37	22,0		
	Katılıyorum	89	53,0		
	Tamamen Katılıyorum	35	20,8		
34. SBDÖP'de yer alan çevre ilgili konular sosyal bilgiler programının genel amaçlarıyla örtüşmektedir.	Hiç Katılmıyorum	1	,6	3,92	Katılıyorum
	Katılmıyorum	6	3,6		
	Kısmen Katılıyorum	30	18,0		
	Katılıyorum	98	58,7		
	Tamamen Katılıyorum	32	19,2		
35. SBDÖP'yi alan öğrenciler, aile, okul ve toplum hayatının dayandığı temel ilkeleri ve toplum halinde yaşamının zorunluluğunu ve sorumluluğunu kavrar.	Hiç Katılmıyorum	3	1,8	3,88	Katılıyorum
	Katılmıyorum	5	3,0		
	Kısmen Katılıyorum	33	19,6		
	Katılıyorum	96	57,1		

	Tamamen Katılıyorum	31	18,5		
36. SBDÖP, öğrencilerin gelecekteki yaşantılarına ışık tutarak bireylerden beklenen niteliklerin gelişmesine yardımcı olur.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2		
	Katılmıyorum	7	4,2		
	Kısmen Katılıyorum	40	23,8	3,82	Katılıyorum
	Katılıyorum	89	53,0		
	Tamamen Katılıyorum	30	17,9		
37. SBDÖP, bir bütün olarak amaçlandığı temel düşünceleri kazandırmaktadır.	Hiç Katılmıyorum	1	,6		
	Katılmıyorum	10	6,0		
	Kısmen Katılıyorum	33	19,6	3,83	Katılıyorum
	Katılıyorum	97	57,7		
	Tamamen Katılıyorum	27	16,1		

Not= 19., 23. maddeler ters yönde kodlanmaktadır.

Tablo-4 incelendiğinde; öğretmenler içeriğin genel amaçlara ulaşmayı sağlayacak nitelikte olması, SBDÖP'yi oluşturan temel öğeler beceri, kavram, değer ve genel amaçların programda rahatça anlaşılabilir şekilde açık-seçik ifade edilmesi, SBDÖP'nin öğrencilerin kendine özgü becerileri kazanmasında etkin bir rol oynaması, SBDÖP'de yer alan kavramların öğrencilerin seviyesine uygun olması konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir. Sosyal bilgiler ders kitabında kullanılan kavram haritaları sayesinde konuların daha iyi anlaşılmağa olduğu, SBDÖP'nin öğrencilerin kendi değer sistemlerini kurmada etkin bir rol oynaması ve öğrencileri araştırma ve incelemeye sevk etmesi, SBDÖP'nin içeriğinin geçmişte öğretilen konuları desteklemesi, konusunda öğretmenlerin olumlu görüşte oldukları tespit edilmiştir. SBDÖP'nin diğer ders programlarıyla desteklenmesi, SBDÖP'nin içeriğinin, benimsenen temel yaklaşımın uygulanmasını gerçekleştirebilmesi, SBDÖP'yi alan öğrencilerin çalışkan, araştırmacı, özverili, erdemli ve girişimci bir yapıya sahip olması, vatanına, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı insanlar olarak yetişmesi, Türk toplumunun birer üyesi olarak görev ve sorumluluk alabilecek hale gelmesi, aile bütünlüğüne bağlılık kazanması, ailenin refah ve mutluluğu için sorumluluk ve görev duygularını geliştirmesi ve gelecekte çalışmak istedikleri meslekler ile ilgili olarak temel bilgi ve becerileri kazanması, hususunda öğretmenlerin

görüşleri olumludur. SBDÖP’de yer alan bilgilerin öğrencilerin çevreleriyle olan uyumlarını kolaylaştırması, SBDÖP’yi alan öğrencilerin, bugünkü uygarlığın uzun bir geçmişin eseri olduğunu kavrar, bu uygarlıkta Atatürk ve Türk milletinin hizmetini ve payını anlayarak 'milli kültürümüzü çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarma' yolunda her fedakarlığı göze alma bilincini kazanması, konularında görüşleri olumludur. SBDÖP’de yer alan çevre ilgili konuların sosyal bilgiler programının genel amaçlarıyla örtüşmekte oluşu, SBDÖP’yi alan öğrencilerin, aile, okul ve toplum hayatının dayandığı temel ilkeleri ve toplum halinde yaşamının zorunluluğunu ve sorumluluğunu kavraması, SBDÖP’nin öğrencilerin gelecekteki yaşantılarına ışık tutarak bireylerden beklenen niteliklerin gelişmesine yardımcı olması, SBDÖP’nin bir bütün olarak amaçlandığı temel düşünceleri kazandırması konularında olumlu görüş belirtmektedirler. SBDÖP’nin içeriğinin somuttan soyuta olacak şekilde düzenlenmesi konusunda ise olumsuz görüş belirtmişlerdir.

Programın Öğrenme Öğretme Süreci Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin anketin “Öğrenme Öğretme Süreci” boyutuna verdikleri yanıtların genel dağılımı ile ilgili bulgular Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Anketin “Öğrenme Öğretme Süreci” Boyutuna Verdikleri Yanıtların Genel Dağılımı ile İlgili Bulgular

Anket Maddeleri		f	%	\bar{X}	Anlamı
Öğrenme Öğretme Süreci					
38. Sosyal bilgiler dersinde kullanılması önerilen öğretim yöntem ve teknikleri öğrencileri bilgi ve becerilerini yeniden yapılandırarak hayata geçirmelerine olanak sağlamaktadır.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2	3,69	Katılıyorum
	Katılmıyorum	6	3,6		
	Kısmen Katılıyorum	49	29,2		
	Katılıyorum	96	57,1		
39. SBDÖP’nin uygulanmasında öğretmen yol gösterici,	Tamamen Katılıyorum	15	8,9	3,77	Katılıyorum
	Hiç Katılmıyorum	1	,6		
	Katılmıyorum	11	6,5		
	Kısmen Katılıyorum	36	21,4		

öğrenci ise aktif durumdadır.	Katılıyorum	98	58,3		
	Tamamen Katılıyorum	22	13,1		
40. SBDÖP’de modern öğretim yöntem ve tekniklerine yeterince yer verilmemektedir.	Hiç Katılmıyorum	21	12,5		
	Katılmıyorum	61	36,3		
	Kısmen Katılıyorum	52	31,0	2,60	Katılmıyorum
	Katılıyorum	32	19,0		
41. SBDÖP’de ünitelerin işleniş sırasında öğretmenlerin kullanacağı yeterli uygulama örnekleri bulunmamaktadır.	Hiç Katılmıyorum	21	12,5		
	Katılmıyorum	51	30,4		Kısmen
	Kısmen Katılıyorum	49	29,2	2,77	Katılıyorum
	Katılıyorum	40	23,8		
42. Sosyal bilgiler dersinde öğrencilere yapıcı-yaratıcı faaliyetlere yöneltecek etkinlikler yapılmaktadır.	Hiç Katılmıyorum	4	2,4		
	Katılmıyorum	17	10,1		
	Kısmen Katılıyorum	57	33,9	3,47	Katılıyorum
	Katılıyorum	76	45,2		
43. SBDÖP’de yapılması tasarlanan etkinlikler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.	Hiç Katılmıyorum	2	1,2		
	Katılmıyorum	8	4,8		
	Kısmen Katılıyorum	46	27,4	3,72	Katılıyorum
	Katılıyorum	91	54,2		
44. SBDÖP, yapılması gereken etkinliklerde öğrencilere yol gösterebilmektedir	Hiç Katılmıyorum	1	.6		
	Katılmıyorum	6	3,6		
	Kısmen Katılıyorum	42	25,0	3,77	Katılıyorum
	Katılıyorum				

	Katılıyorum	100	59,5		
	Tamamen Katılıyorum	19	11,3		
45. SBDÖP, yapılması gereken etkinliklerde öğretmenlere yol gösterebilmektedir.	Hiç Katılmıyorum	4	2,4		
	Katılmıyorum	5	3,0		
	Kısmen Katılıyorum	44	26,2	3,75	Katılıyorum
	Katılıyorum	91	54,2		
	Tamamen Katılıyorum	24	14,3		

Not= 40, 41.. maddeleri ters yönde kodlanmaktadır.

Tablo-5 incelendiğinde; öğretmenler sosyal bilgiler dersinde kullanılması önerilen öğretim yöntem ve teknikleri öğrencilerin bilgi ve becerilerini yeniden yapılandırarak hayata geçirmelerine olanak sağlaması, SBDÖP'nin uygulanmasında öğretmenin yol gösterici, öğrencinin ise aktif durumda olması, SBDÖP'de modern öğretim yöntem ve tekniklerine yeterince yer verilmesi, sosyal bilgiler dersinde öğrencilere yapıcı-yaratıcı faaliyetlere yöneltecek etkinlikler yapılmakta olduğu, SBDÖP'de tasarlanan etkinlikler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olması, SBDÖP'nin yapılması gereken etkinliklerde öğrencilere ve öğretmenlere yol gösterebilmesi konularında olumlu görüş belirtmiştir. SBDÖP'de ünitelerin işleniş sırasında öğretmenlerin kullanacağı yeterli uygulama örnekleri bulunması konusunda ise olumsuz görüş belirtmişlerdir.

Programın Ölçme ve Değerlendirme Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin anketin “Ölçme ve Değerlendirme” boyutuna verdikleri yanıtların genel dağılımı ile ilgili bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Anketin “Ölçme ve Değerlendirme” Boyutuna Verdikleri Yanıtların Genel Dağılımı ile İlgili Bulgular

Anket Maddeleri	f	%	\bar{X}	Anlamı
Ölçme ve Değerlendirme				
46. SBDÖP, öğretmenlerin ölçme	Hiç Katılmıyorum	2	1,2	

araçları geliştirmesi açısından yol gösterici olmaktadır.	Katılmıyorum	8	4,8	3,64	Katılıyorum
	Kısmen Katılıyorum	54	32,1		
	Katılıyorum	89	53,0		
	Tamamen Katılıyorum	15	8,9		
47. SBDÖP’de değerlendirme işleminin yapılabilmesi için gerekli ölçütlere yer verilmemiştir.	Hiç Katılmıyorum	20	11,9	2,60	Katılmıyorum
	Katılmıyorum	68	40,5		
	Kısmen Katılıyorum	45	26,8		
	Katılıyorum	29	17,3		
48. SBDÖP’de öğrencilerin yapmış oldukları etkinliklerin değerlendirilebilmesi amacıyla öğretmenlere rehberlik yapacak açıklamalara yer verilmiştir.	Hiç Katılmıyorum	4	2,4	3,51	Katılıyorum
	Katılmıyorum	14	8,3		
	Kısmen Katılıyorum	53	31,5		
	Katılıyorum	86	51,2		
	Tamamen Katılıyorum	11	6,5		

Not= 47. maddesi ters yönde kodlanmıştır.

Tablo-6 incelendiğinde; öğretmenler SBDÖP’nin öğretmenlerin ölçme araçları geliştirmesi açısından yol gösterici olması, SBDÖP’de değerlendirme işleminin yapılabilmesi için gerekli ölçütlere yer verilmesi ve öğrencilerin yapmış oldukları etkinliklerin değerlendirilebilmesi amacıyla öğretmenlere rehberlik yapacak açıklamalara yer verilmesi konularında olumlu görüş belirtmektedir.

Programın Uygulama Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin anketin “Uygulama Boyutu” boyutuna verdikleri yanıtların genel dağılımı ile ilgili bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Anketin “Uygulama Boyutu” Boyutuna Verdikleri Yanıtların Genel Dağılımı ile İlgili Bulgular

Anket Maddeleri		f	%	\bar{X}	Anlamı
Uygulama Boyutu					
49. Programın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için 5. sınıflarda sosyal bilgiler dersinin ders saati artırılmalıdır.	Hiç Katılmıyorum	3	1,8	4,15	Katılıyorum
	Katılmıyorum	14	8,3		
	Kısmen Katılıyorum	21	12,5		
	Katılıyorum	46	27,4		
	Tamamen Katılıyorum	84	50,0		
50. Sosyal bilgiler dersinde ders kitabı ve çalışma kitapları dışında öğrencilerin seviyelerine uygun çeşitli kaynaklardan yararlanılmalıdır	Hiç Katılmıyorum	3	1,8	4,20	Katılıyorum
	Katılmıyorum	7	4,2		
	Kısmen Katılıyorum	16	9,5		
	Katılıyorum	70	41,7		
	Tamamen Katılıyorum	72	42,9		
51. Sosyal bilgiler dersine ayrılan ders saati yeterlidir.	Hiç Katılmıyorum	81	48,2	2,01	Katılmıyorum
	Katılmıyorum	41	24,4		
	Kısmen Katılıyorum	16	9,5		
	Katılıyorum	23	13,7		
	Tamamen Katılıyorum	7	4,2		
52. Yöneticilerin ilgi düzeyi programın hedeflerinin gerçekleştirilmesinde önemli rol oynamaktadır.	Hiç Katılmıyorum	4	2,4	3,66	Katılıyorum
	Katılmıyorum	7	4,2		
	Kısmen Katılıyorum	48	28,6		
	Katılıyorum	92	54,8		
	Tamamen Katılıyorum	17	10,1		

Not= 51. maddesi ters yönde kodlanmaktadır.

Tablo-6 incelendiğinde; öğretmenler programın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için 5. sınıflarda sosyal bilgiler dersinin ders saati arttırılması gerektiği, sosyal bilgiler dersinde ders kitabı ve çalışma kitapları dışında öğrencilerin seviyelerine uygun çeşitli kaynaklardan yararlanılması ve yöneticilerin ilgi düzeyi programın hedeflerinin gerçekleştirilmesinde önemli rol oynaması konularında olumlu görüş belirtmişlerdir. Sosyal bilgiler dersine ayrılan ders saatinin yeterli olması konusunda da olumsuz görüş belirtmişlerdir.

Tartışma ve Sonuç

2017-2018 eğitim öğretim yılında ilk defa uygulanan 5. sınıf SBDÖP'ye yönelik oluşturulan alt problemlere ilişkin verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Ayrıca sonuçlar doğrultusunda bazı öneriler geliştirilmiştir.

Programın genel amaçları ve temel yaklaşımları boyutu ile ilgili elde edilen sonuçlara bakıldığında; öğretmenlerin çoğunluğu 5. sınıf SBDÖP'nin genel amaçlarının açık bir şekilde ifade edildiğini, Milli Eğitimin temel amaçları ile uyduğunu, programda benimsenen yaklaşımın bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirmeye yönelik olduğunu, Sosyal Bilgiler ders kitabında yer alan kavramların rahatça anlaşılabilir şekilde açık-seçik ifade edildiğini, SBDÖP'de kazanımların öğrencilerin sınıf düzeyine uygun olduğunu, öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun tasarlandığını, birbirini desteklediğini ve rahatça anlaşılabilir şekilde açık-seçik ifade edildiğini, sosyal bilgiler dersinde genel kazanımlar gerçekleştirilebildiğini ve kazanımlar belirlenirken öğretmen görüşlerine önem verildiğini, öğrencilerin sosyal bilgiler dersine olan ilgi düzeyleri programın hedeflerinin gerçekleştirilmesini etkilediğini düşünmektedir. Fakat öğretmenler SBDÖP'de kullanılan yaklaşımlar öğrencinin empati kurma yeteneğinin gelişmesine katkıda bulunmadığını kısmen düşünmektedir.

Programın genel amaçları ve temel yaklaşımları boyutu ile ilgili olarak alanyazın incelendiğinde;

Uslu (2007) tarafından gerçekleştirilen çalışmada öğretmenlerin çoğunluğu, SBDÖP'nin genel amaçlarının ve ders kitaplarda yer alan kavramların ve kazanımların rahatça anlaşılabilir şekilde açık-seçik ifade edildiğini, kazanımların sınıf düzeyine ve öğrenci ihtiyaçlarına uygun olduğunu, yeterli düzeyde gerçekleştirildiğini ve birbirini desteklediğini, kazanımlar belirlenirken öğrenci görüşlerine daha fazla ağırlık verildiğini ve öğrencilerin sosyal bilgiler dersine olan ilgi düzeylerinin programın hedeflerini gerçekleştirmesinde etkili olduğunu düşünmektedir. Bu sonuçlar araştırmadaki verileri destekler niteliktedir. Fakat bu araştırmada yaklaşımların öğrencilerin empati kurma becerileri üzerinde etkisi olduğu sonucuna da varılmıştır. Bu sonuç ise araştırmadaki verilerle farklılık göstermektedir. Ece (2007) tarafından gerçekleştirilen çalışmada

katılımcıların çoğunluğu; SBDÖP kazanımlarının iyi belirlendiğini, kazanımların konularla bağlantılı olduğunu, kazanımların sınırlandırılıp sadeleştirildiğini ve öğrenci özelliklerine uygun olduğunu düşünmektedir. Kılıçoğlu (2007) tarafından gerçekleştirilen çalışmada öğretmenlerin büyük çoğunluğu; SBDÖP kazanımlarının öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olduğunu ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun bir şekilde cevap verdiğini ve okullarımızda gerçekleştirilebilecek nitelikte olduğunu düşünmektedir. Bu sonuçlar araştırmanın verileri ile örtüşmektedir.

Programın vizyonu boyutu ile ilgili elde edilen sonuçlara bakıldığında; öğretmenlerin çoğunluğu SBDÖP'nin vizyonu açık bir şekilde ifade edildiğini, gerçekleştirmeye yönelik olduğunu ve çağımızın gerektirdiği insanın sahip olması gereken donanımı ifade ettiğini düşünmektedir.

Programın vizyon boyutu ile ilgili olarak alanyazın incelendiğinde; Uslu(2007) tarafından gerçekleştirilen çalışmada öğretmenlerin büyük çoğunluğu SBDÖP'nin vizyonunun açık bir şekilde ifade edildiğini, içeriğin bu vizyonu gerçekleştirmeye yeterli olduğunu ve çağımızın gerektirdiği insanın sahip olması gereken donanımı ifade ettiğini düşünmektedir. Bu sonuçlar araştırmadaki verileri destekler niteliktedir.

Programın içerik boyutu ile ilgili elde edilen sonuçlara bakıldığında; öğretmenlerin çoğunluğu içeriğin genel amaçlara ulaşmayı sağlayacak nitelikte olduğunu, programı oluşturan temel öğeler genel amaçlar, kavram, değer ve beceri programda rahatça anlaşılabilir şekilde açık-seçik ifade edildiğini, SBDÖP, öğrencilerin kendine özgü becerileri kazanmasında ve kendi değer sistemlerini kurmada etkin bir rol oynadığını, öğrencileri araştırma ve incelemeye sevk ettiğini, diğer ders programları ile desteklendiğini, öğrencilerin gelecekteki yaşantılarına ışık tutarak bireylerden beklenen niteliklerin gelişmesine yardımcı olacağını ve bir bütün olarak amaçlandığı temel düşünceleri kazandıracağını, SBDÖP'de yer alan kavramlar öğrencilerin seviyesine uygun olduğunu, sosyal bilgiler ders kitabında kullanılan kavram haritaları sayesinde konu daha iyi anlaşıldığını, SBDÖP'nin içeriği geçmişte öğretilen konuları desteklediğini ve benimsenen temel yaklaşımın uygulanmasını gerçekleştirebildiğini, SBDÖP'yi alan öğrenciler çalışkan, araştırmacı, özverili, erdemli ve girişimci bir yapıya sahip olacağını, aile, okul ve toplum hayatının dayandığı temel ilkeleri ve toplum halinde yaşamının zorunluluğunu ve sorumluluğunu kavrayacağını, ailelerine, vatanına, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı insanlar olarak yetişeceğini, bugünkü uygarlığın uzun bir geçmişin eseri olduğunu kavrar, bu uygarlıkta Atatürk ve Türk milletinin hizmetini ve payını anlayarak 'milli kültürümüzü çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarma' yolunda her fedakarlığı göze alma bilincini kazanacağını, Türk toplumunun birer üyesi olarak görev ve sorumluluk alabilecek hale geleceğini, aile bütünlüğüne bağlılık kazanacağını, ailenin refah ve mutluluğu için sorumluluk ve görev duygularını geliştireceğini ve gelecekte çalışmak istedikleri meslekler ile ilgili olarak temel bilgi ve becerileri kazanacağını, SBDÖP'de yer alan bilgiler

öğrencilerin çevreleriyle olan uyumlarını kolaylaştıracağını ve çevre ilgili konuların programın genel amaçlarıyla örtüştüğünü düşünmektedir. Fakat Sosyal Bilgiler Programı'nın içeriği somuttan soyuta olacak şekilde düzenlenmediğini kısmen düşünmektedir.

Programın içerik boyutu ile ilgili olarak alanyazısı incelendiğinde; Uslu (2007) tarafından gerçekleştirilen çalışmada öğretmenlerin büyük çoğunluğu; programı oluşturan beceri, kavram, değerler ve amaçların programda anlaşılır bir biçimde ifade edildiğini, programda yer alan kavramların öğrencinin seviyesine uygun olduğunu, programın öğrencilerin kendine özgü becerileri kazanmasında ve kendi değer sistemlerini kurmasında etkin bir rol oynadığını, öğrenciyi araştırma ve incelemeye sevk ettiğini, SBDÖP'yi alan öğrencilerin Türk toplumunun bir üyesi olarak görev ve sorumluluklarını alabilecek, ailesine, vatanına, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, çalışkan araştırmacı, özverili, erdemci, girişimci bir yapıya sahip, topluluk halinde yasamanın zorunluluğu ve sorumluluğunu bilen, milli kültürümüzü çağdaş uygarlık seviyesine çıkarma yolunda her fedakarlığı göze alabilecek, gelecekte seçeceği meslekle ilgili olarak temel bilgi ve becerileri kazanabilecek bir birey olarak yetiştiğini, bu program sayesinde kendilerinden beklenen niteliklerin geliştirilmesine yardımcı olarak geleceklerine ışık tutabileceğini, diğer ders programlarıyla desteklendiğini ve benimsenen temel yaklaşımın uygulanmasını gerçekleştirebildiğini, içeriğin geçmişte öğretilen konuları destekleyerek somuttan soyuta olacak şekilde düzenlendiğini ve genel amaçları sağlayacak nitelikte olduğunu ve ders kitaplarında yer alan kavram haritaları sayesinde konunun daha iyi anlaşıldığını düşünmektedir. Ece (2007) tarafından gerçekleştirilen çalışmada öğretmenlerin çoğunluğu; SBDÖP'nin içeriğindeki konuların dengeli olarak dağıtıldığını, içerikte yer alan konuların önemli olduğunu ve içeriğin öğrencilerin ilgisini çektiğini, günlük hayatla ve diğer derslerle ilişkilendirildiğini ve "somuttan soyuta" ilkesine uygun olduğunu düşünmektedirler. Yazar (2008) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise öğretmenler, SBDÖP'nin içeriğinin öğrencilerin seviyelerine uygunluğuna, çağdaş ve güncel bilgilerden oluştuğuna ve içeriğin öğrencileri kazanımlara ulaştıracak nitelikte olduğuna katılmaktadırlar. Bu sonuçlar araştırmadaki verileri destekler niteliktedir.

Programın öğrenme öğretme boyutu ile alakalı ortaya çıkan sonuçlara bakıldığında; öğretmenlerinin çoğunluğu sosyal bilgiler dersinde kullanılması önerilen öğretim yöntem ve tekniklerinin öğrencilerin bilgi ve becerilerini yeniden yapılandırarak hayata geçirmelerine olanak sağladığını, sosyal bilgiler dersi programının uygulanmasında öğretmen yol gösterici, öğrencinin ise aktif durumda olduğunu, SBDÖP'de modern öğretim yöntem ve tekniklerine yeterince yer verildiğini, sosyal bilgiler dersinde öğrencilere yapıcı-yaratıcı faaliyetlere yönelik etkinlikler yapılabildiğini, SBDÖP'de yapılması tasarlanan etkinliklerin öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olduğunu, SBDÖP'nin yapılması gereken etkinliklerde öğrencilere ve öğretmenlere yol gösterebildiğini düşünmektedir. Fakat öğretmenler

SBDÖP’de öğrenme alanlarının işlenişi sırasında öğretmenlerin kullanacağı yeterli uygulama örnekleri bulunmadığını kısmen düşünmektedir.

Programın öğrenme öğretme boyutu ile ilgili olarak alanyazısı incelendiğinde; Uslu (2007) tarafından gerçekleştirilen çalışmada öğretmenlerin çoğunluğu; sosyal bilgiler dersinde kullanılması önerilen öğretim yöntem ve tekniklerinin öğrencilerin bilgi ve becerilerini yeniden yapılandırarak hayata geçirmelerine olanak sağladığı, programın uygulanmasında öğretmenin yol gösterici öğrencinin aktif durumda olduğu, programda modern öğretim yöntem ve tekniklerine yeterince yer verilmediği, ünitelerin işlenmesinde öğretmenlere yeterli uygulama örneklerinin sunulduğu, derste öğrencileri yapıcı yaratıcı faaliyetlere yöneltici etkinlikler yapılabildiği bu etkinliklerin öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olduğu ve programın yapılması gereken etkinliklerde öğrenci ve öğretmenlere yol gösterebilecek nitelikte olduğu görüşlerine katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar araştırmanın verileri ile örtüşmektedir.

Programın ölçme ve değerlendirme boyutu ile ilgili elde edilen sonuçlara bakıldığında; öğretmenlerin çoğunluğu SBDÖP’nin öğretmenlerin ölçme araçları geliştirmesi açısından yol gösterici olduğunu, SBDÖP’de değerlendirme işleminin yapılabilmesi için gerekli ölçütlere yer verildiğini ve öğrencilerin yapmış oldukları etkinliklerin değerlendirilebilmesi amacıyla öğretmenlere rehberlik yapacak açıklamalara yer verildiğini düşünmektedir.

Programın ölçme ve değerlendirme ile ilgili olarak alanyazısı incelendiğinde; Ece (2007), tarafından gerçekleştirilen çalışmada öğretmenlerin çoğunluğu; programın değerlendirme konusunda öğretmene yol gösterici olduğu düşünmektedir. Uslu (2007), tarafından gerçekleştirilen çalışmada SBDÖP’nin öğretmenlerin ölçme araçları geliştirmesi açısından yol gösterici olduğu, değerlendirme işleminin yapılabilmesi açısından gerekli ölçütlere yer verildiği, öğrencilerin yaptıkları etkinliklerin değerlendirilebilmesi amacıyla öğretmenlere rehberlik yapacak açıklamalara yer verildiği görüşlerine katıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Sağlam (2014) tarafından gerçekleştirilen çalışmada program, ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde öğretmene yeterince yardımcı olmaktadır ifadesi orta düzeyde olumlu bulunmuştur. Bu sonuçlar araştırmadaki verileri desteklemektedir.

Programın uygulama boyutu ile ilgili elde edilen sonuçlara bakıldığında; öğretmenlerin büyük çoğunluğu programın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için 5.sınıflarda sosyal bilgiler dersinin ders saatinin arttırılması ve sosyal bilgiler dersinde ders kitabı dışında öğrencilerin seviyelerine uygun çeşitli kaynaklardan yararlanılması gerektiğini ve yöneticilerin ilgi düzeyi programın hedeflerinin gerçekleştirilmesinde önemli rol oynadığını düşünmektedir.

Programın uygulama ile ilgili olarak alanyazısı incelendiğinde; Uslu (2007), yaptığı çalışmada sosyal bilgiler dersinin ders saatlerinin arttırılması gerektiği ve yöneticilerin ilgi düzeyinin hedefleri gerçekleştirilmede önemli rol

oynadığı görüşüne katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar araştırmanın verileri ile örtüşmektedir.

“Sosyal bilgiler öğretmenlerinin; meslekteki kıdem değişkenine göre 5. Sınıf SBDÖP’nin genel amaçları ve temel yaklaşımı, vizyonu boyutuna yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır?” alt problemine karşılık olarak araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre; programın genel amaçları ve temel yaklaşımı, vizyonu boyutuna verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir fark olmadığı gözlemlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni ile ilgili olarak alanyazısı incelendiğinde; Ece (2007), Sağlam (2014) ve Kösterelioğlu ve Özen (2014) yaptığı çalışmada fark bulunmamıştır. Kamber, Acun ve Akar (2011), mesleki kıdem değişkenine göre kazanım ve değerlendirme arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuçlar araştırmadaki verileri desteklemektedir.

Elde edilen bulgular çerçevesinde yapılabilecek öneriler ise şöyle ifade edilebilir:

- 1- SBDÖP’de kullanılan yaklaşımlar, öğrencinin empati kurma yeteneğinin gelişmesine katkı sağlayacak hale getirilmelidir.
- 2- SBDÖP’de öğrenme alanlarının işleniş sırasında öğretmenlerin kullanabileceği yeterli uygulama örnekleri bulunmalıdır.
- 3- Sosyal bilgiler dersinde ders kitabı dışında öğrenci seviyesine uygun çeşitli kaynaklardan faydalanılmalıdır.
- 4- SBDÖP’nin amaçlarının gerçekleşmesi için öğretmenler, somuttan soyuta ilkesine uygun materyaller kullanarak öğrencilerin öğrenmeye istekli olmalarını ve etkinliklere doğrudan katılmalarını sağlamalıdır.
- 5- Programın hedeflerinin gerçekleşmesinde yöneticiler aktif rol almalıdır.
- 6- Kazanımların kavratılabilmesi ve öğrenilenlerin pekiştirilebilmesi için ders saati arttırılmalıdır.

Kaynakça

- Akmeşe, S. (2019). *2017 Ortaokul 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi)*, Marmara Üniversitesi
- Çalışkan, Ö. (2019). *2017-2018 Yeni Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Yer Alan 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Kazanımlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Gerçekleştirilme Düzeyinin Belirlenmesi (Yüksek Lisans Tezi)*, Tokat Gaziosman Paşa Üniversitesi
- Çalışkan, U. (2014). *Ortaokul 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi- Bolu ili Örneği (Yüksek Lisans Tezi)*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi

- Coşkun, A. (2007). *İlköğretim 4.ve 5. sınıfları Sosyal Bilgiler Programı Hakkında Öğretmen Görüşlerine İlişkin Nitel Bir Çalışma (Yüksek Lisans Tezi)*, Başkent Üniversitesi
- Ece, B. (2007). *İlköğretim Birinci Kademe 2005 Sosyal Bilgiler Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi-Afyonkarahisar İli Örneği(Yüksek Lisans Tezi)*, Afyonkarahisar Üniversitesi
- Fırat, M. N. (2019). *Yenilenen 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri (Yüksek Lisans Tezi)*, Amasya Üniversitesi
- Kalaycı, E. (2007). *İlköğretim 4. Ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi)*, Atatürk Üniversitesi
- Kamber T. , Acun İ. , Akar C. (2011). İlköğretim Birinci Kademe Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Uygulanabilirliği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4/2, 195-218
- Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemi (15. Basım). Nobel Yayın Dağıtım
- Kan, Ç. (2010). A.B.D ve Türkiye’de Sosyal Bilgilerin Tarihsel Gelişimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30/2, 663-672
- Kılıçoğlu, G. (2007). *İlköğretim 4. Ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Kars İli Örneği)(Yüksek Lisans Tezi)*, Kafkas Üniversitesi
- Kösterelioğlu, İ. ve Özen, R. (2014). Dördüncü ve Besinci Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının Öğelerinin Değerlendirilmesi (Bolu İli Örneği). *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 286-316
- MEB (1998), Tebliğler Dergisi, 533 (2487)
- MEB (2015), Sosyal Bilgiler Dersi 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar Öğretim Programı, MEB Yayınları
- Memişoğlu, H. (2012). İlköğretim 4-5 Sosyal Bilgiler Ders Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Eğitim Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Cilt:1-2, 66-81
- Öztürk, C.(2009). Sosyal Bilgiler: Toplumsal Yaşama Disiplinler arası Bir Bakış. C. Öztürk (ed), *Sosyal Bilgiler Öğretimi*, 1/28. PegemA Yayınları
- RG. (1997), T.C. Resmi Gazete, 18 Ağustos, (23084)
- Sağlam, E. (2014). *5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı İle İlgili Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi*, Erzincan Üniversitesi

- Semenderoğlu, A. ve Gülersoy A. E. (2005). *Eski ve Yeni 4-5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi*, Dokuz Eylül Üniversitesi
- TTKB (2017), *Müfredatta Yenileme ve Değişiklik Çalışmalarımız Üzerine... 18 Temmuz 2017 Basını Toplantısı Metni* (https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/18160003_basin_aciklamasi-program.pdf)
- Uslu, E. (2007). *İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Programının Öğretmen ve İdareci Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi*(Yüksek Lisans Tezi),Niğde Üniversitesi
- Yazar, O. (2008). *İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi*(Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi

Extended Summary

Evaluation of The Updated 5th. Grade Social Studies Curriculum According to Teacher's Opinions

In today's world called the information age, there are rapid changes and developments especially in the fields of science and technology. We need to keep up with these changes and developments in these fields as a country globally.

The aim of the study was to evaluate the 5th-Grade Social Studies Curriculum updated according to the opinions of the teachers. In response to the sub-problem of "What are the opinions of social studies teachers regarding the General Objectives and Basic Approach, Vision, Content, Learning-Teaching Process, Measurement and Evaluation, Application Aspects of the 5th Grade Social Studies Curriculum?", the following results were obtained in the research:

The sample group of the study consists of 168 social studies teachers working in metropolitan districts of Erzurum province (Aziziye, Palandoken, Yakutiye) in the 2017-2018 academic year. In the research, the data were collected with a personal information form developed by USLU (2007) containing information about the participants and a questionnaire form, which consists of six sections and is a screening method that includes the opinions of the participants regarding the updated 5th-Grade SSC. SPSS 22.00 statistical package program was used for the analysis of the data. The differences between the answers given to the questionnaire according to the professional seniority of the teachers included in the research were examined by Kruskal Wallis H test. According to the answers given by the teachers to the questionnaire, it was aimed to learn the general objectives, vision, content, learning and teaching processes, measurement and evaluation and application aspects of 5th-grade SSC and the expectations of the teachers in general. This research, which aims to evaluate the updated 5th-Grade Social Studies Curriculum according to the opinions of the teachers, is a screening model. The screening model was based on reflecting an existing stance in its own conditions and as it is (Karasar, 2005). In this context, it was aimed to describe the opinions and suggestions of social studies

teachers who attend the 5th-grade social studies course of secondary schools in line with the current situation. The sample of the study consists of two hundred (200) social studies teachers working in Erzurum metropolitan districts (Aziziye, Palandoken, Yakutiye). All teachers were reached, but since the study was voluntary, the feedback was received from one hundred sixty-eight (168) of them. Accordingly, the rate of return for the study data is 84% for the questionnaire.

It was also examined relationally whether the Fifth-Grade Social Studies Curriculum varied according to the acquisition, content, educational status, evaluation and meeting expectations, professional seniority, educational background, participation in in-service training and examination of the program.

Teachers expressed a positive opinion about the subjects that the teaching methods and techniques recommended to be used in the social studies course allows students to realize their knowledge and skills by restructuring them, that the teacher is guiding in the implementation of the Social Studies Curriculum and the student is active, that the modern teaching methods and techniques are sufficiently included in the Social Studies Curriculum. Activities to direct students to constructive and creative ways are carried out in the Social Studies course, that the activities planned to be carried out in the Social Studies Curriculum are in accordance with the developmental characteristics of the students. They expressed a negative opinion about the lack of sufficient practical examples to be used by teachers during the teaching of units in the Social Studies program. According to the answers given to sub-problem of “Do the opinions of the social studies teachers on the General Objectives and Basic Approach, Vision, Content, Learning-Teaching Process, Measurement, and Evaluation and Application aspects of the 5th-Grade Social Studies Curriculum differ according to “Professional Seniority” variable?”, all KW values of the questionnaire regarding the “Content of the Program”, “General Objectives and Basic Approach of the Program”, “Vision of the Program”, “Learning-Teaching Process”, “Measurement and Evaluation” and “Application Aspect” were found to be insignificant at $p>0.05$ significance level according to the professional seniority of the teachers. This finding shows that there is no difference between answers of the teachers to the “Content of the Program”, “General Objectives and Basic Approach of the Program”, “Vision of the Program”, “Learning-Teaching Process”, “Measurement and Evaluation” and “Application Aspect” of the questionnaire according to their professional seniority. They expressed a positive opinion about the subjects that the general objectives of the Social Studies Program are clearly expressed, that the general objectives of the Social Studies Program are compatible with the basic objectives of national education, that the approach adopted in the Social Studies Program is aimed at realizing the social existence of the individual, that the concepts in the social studies textbook are clearly expressed in an easily understandable way, that the acquisitions in the Social Studies Program are suitable for the class level of the students, that the acquisitions in the Social Studies Program are designed in accordance with the needs of the students, that the acquisitions in the Social Studies Program support each other, that the acquisitions in the Social Studies Program are clearly expressed, that the acquisitions in the Social Studies course can be realized, that the opinions of the teachers are given more importance when determining the acquisitions in the social studies course, and that the students’ interest levels in the social studies course affect the realization of the objectives of the

program. They expressed a negative opinion about the subject that the approaches used in the Social Studies Program contribute to the development of the student's ability to empathize.

They expressed a positive opinion about the subjects that the content is sufficient to achieve general purposes, that the skills, concepts, values and general objectives which are the basic elements that make up the Social Studies Program are expressed clearly in the program in an easily understandable way.

Teachers expressed a positive opinion about the subjects that the Social Studies Program is a guide for teachers to develop measurement tools, that Social Studies Program includes the necessary criteria for the evaluation process and the explanations that will guide the teachers in order to evaluate the activities of the students. They expressed a positive opinion about the subjects that the Social Studies course hours should be increased in 5th-grades in order for the program to be implemented effectively, that various resources should be used in the social studies course other than the textbooks and workbooks suitable for the levels of the students, that the guidebooks can guide the teachers and that the level of interest of the administrators plays an important role in the realization of the objectives of the program. They also expressed a negative opinion about the adequacy of the course hours allocated to the social studies course.

The results of the sub-problems created by MoNE for the 5th-grade social studies curriculum implemented for the first time in the 2017-2018 academic year are as follows.

According to the opinions of the teachers participating in the research, when the results obtained regarding the general objectives and basic approaches aspects of the program are examined; the majority of social studies teachers think that the general objectives of 5th grade SSC are clearly expressed, that they are in accordance with the basic objectives of National Education, that the approach adopted in the program is aimed at realizing the social existence of the individual, that the concepts in the Social Studies textbook are clearly expressed, that the acquisitions in SSC are suitable for the class level of the students, that the acquisitions are designed in accordance with the needs of the students, that the acquisitions support each other and are expressed clearly, that the general acquisitions can be achieved in the social studies course, and that the interest levels of the students in the social studies course affect the achievement of the objectives of the program. In addition, teachers partly think that the opinions of the teachers are given importance when determining the acquisitions in the social studies course. However, teachers partly think that the approaches used in SSC do not contribute to the development of the student's ability to empathize.

There should be sufficient practical examples to be used by teachers during the teaching of learning areas in the Social Studies Program. Various resources suitable for the student level should be used in the social studies course other than the textbook. In order for the objectives of the Social Studies Curriculum to be realized, activities that will enable students to be willing to learn, show interest in the course, participate directly in the activities and transform the knowledge and skills they have learned into behaviors in the social environment should be included. In order for the objectives of the Social Studies Curriculum to be realized, families should support in

achieving the goals and cooperate with the teacher. Differences between regions should be taken into account in the program. The number of measurement and evaluation activities at the end of the units of the textbooks should be increased. In order for the acquisitions to be applied to all students in the classrooms, it is necessary to reduce the class sizes. Course hours should be increased in order to reinforce the learned subjects and to comprehend the acquisitions.